

ERGENLİKTE EBEVEYN TUTUMLARI

Ergen çocuklar ve ebeveynler

Çocuğun reşit oluncaya kadar geçireceği psikolojik gelişim dönemlerinin el karmaşığı ergenlik çağıdır. Bu çağ hem çocuk için hem de aile için çok zordur.

Bu çağ genel olarak buluğa ermek ile reşit olmak arasındaki yılları kapsar. On bir yaşındaki çocuk yeni kişiliğini arar, on iki yaşındaki çocuk ise bulmaya başlamıştır...Bu 18-20 yaşına kadar devam eder.

On yaşındaki çocuklar arkadaşları ve çevresindeki büyüklerle iyi geçinmeye çalışır. Onuncu yaş, çocukların içinde buldukları koşullardan hoşnut oldukları bir yaştır. Fakat bu yaştaki yumuşak başlılığı ailelerin “hep böyle kalacak” düşüncesiyle; karamsarca baktıkları aslında hiç de öyle olmayan bir dönemdir. Onun bu uyumlu dış görünüşünün altında, ergenlik dönemine hazırlayan güçlerin patlamaya başlaması yatmaktadır.

Çocuk birdenbire ana baba kurallarına ve değer yargılarına karşı kayıtsızlaşır. Evdeki okuldaki otoriteye karşı açık yada gizli bir direnişe geçer . Evde herhangi bir konuda yardıma ve işbirliğine yanaşmaz, kardeşleriyle geçinemez. Ebeveynin yanlışlarını bulmaya, onları eleştirmeye çalışır, bencilleşir, dünyanın merkezi kendisiymiş gibi tavra girer.Okulda da yerinde duramaz, sürekli konuşur.Derste arkadaşlarına not yazmaktan, onların kulaklarına fısıldayarak dedikodu yapmaktan, onlarla oyun oynamaktan hoşlanır.(Ramazan Varol; Bilge Yayınları, İstanbul;Eylül2003)

Ayrıca bu dönemlerde çocuklar; biyolojik yönden eşik atlatma çabasındadırlar, çocuk olmaktan çıkmışlarıdır. Oldukça hareketlidirler, oturmak ile sıkıcı gelir; koşmak yürümek isterler, elleri sürekli meşguldür, ya okuduğı kitabın sayfalarını kıvrır ya kalemiyle oynar, cebinde veya çantasında bir yığın anlamsız gereksiz eşya taşır..Düzenli yemek yemesini bilen çocuklar, sofraya düzenini birden unutup mağara insanları gibi ayakta yemek yemeğe, atıştırarak öğünleri geçirmeye başlarlar.

Artık tüm bu değişimlerle birlikte ana babasıyla çok iyi geçinen çocuklar arasında bir uçurum oluşmaya başlarlar, tavır değiştirirler, güvensizlik, kuşku, sinirlilik hali içine girerler, başkalarının sahip olduğu şeyler hep onunkilerden üstündür. Çocuk anne babasını beğenmiyormuş, onlardan utanıyormuş gibi bir tutuma girer. Yine bu dönemde ana babanın değer ölçüleri ve yargıları da etkilerini kaybeder. Çocuğun vicdanı, aykırı davranışları kontrol gücü zayıflar. Çocuk artık eskiden çelişkiye düşmeden uyduğu standartlar çerçevesinde yaşamakta zorluk çekmeye başlarlar. Kendilerinden ufak kardeşlerine karşı da son derece hoşgörüsüz bir tavır alırlar, orta çocukluk dönemlerinde bastırılmış olan kıskançlık duygusu da bu dönemde şiddetle ortaya çıkar. Çocuğun kişiliğinde özümsemiş olduğu ana baba değer ölçüleri de önemini kaybeder, çocuğun vicdanı aykırı davranışları kontrol gücü zayıflar, birkaç ay önce çelişkiye düşmeden yaptığı davranışlar karşısında çelişkiye düşmeye başlarlar.

Çocuğun bu dönemdeki tavırları babasına değil, çocuğun alt etmek istediği büyükler dünyasının değer ölçülerine yöneltilmiş bir başkaldırıdır.

Ergenlerin Ailesiyle İlişkilerini Değerlendirmelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı (Ankara, Adana 2002)

		ergen cinsiyeti				x ²	p
		kız		erkek			
		n	%	n	%		
Annemle arkadaş gibiyim.	evet	178	62	133	55	A.D	
	hayır	108	38	109	45		
Babamla arkadaş gibiyim.	evet	101	35	110	45	5.6	0.05
	hayır	185	65	132	55		
Kendimi ailenin bir üyesi gibi hissetmiyorum.	evet	44	15	47	19	A.D	
	hayır	242	85	195	81		
Başarılarım takdir edilir.	evet	202	71	162	67	A.D	
	hayır	84	29	80	33		
Ailem beni başkalarıyla kıyaslar-onları örnek gösterir.	evet	79	28	97	40	9.1	0.01
	hayır	207	72	145	60		
Bana güvendiklerini hissediyorum.	evet	193	68	148	61	A.D	
	hayır	93	32	94	39		
bana hep çocuk muamlesi yapıyorlar.	evet	32	1	37	15	A.D	
	hayır	254	89	205	85		
Kardeşlerimle iletişimim iyidir.	evet	153	53	137	57	A.D	
	hayır	133	47	105	43		
Ailem tarafından ciddiye alınmadığımı hissediyorum.	evet	25	9	28	12	A.D	
	hayır	261	91	214	88		
Ailem isteklerimi olumsuz karşılar.	evet	16	6	24	10	A.D	
	hayır	270	94	218	90		
Hatalarımı cezalandırırlar.	evet	28	10	34	14	A.D	
	hayır	258	90	208	86		
Ailemle birlikte olmak bana huzur verir.	evet	174	61	145	60	A.D	
	hayır	112	39	97	40		
Anne-babamın değer yargılarını benimsiyorum.	evet	97	34	64	26	A.D	
	hayır	189	66	178	74		
Siyasi görüşlerim ailem ile aynı.	evet	94	33	91	38	A.D	
	hayır	192	67	151	62		

(Ergen ve Ruhsal Sorunları Durum Saptama Çalışması, Türkiye Bilimler Akademisi Raporları 2004, Ankara)

Yine bu dönemde çocuklar genelde büyükler tarafından beğenilmez nitelik taşır, özellikle arkadaşları için geçerli olan nitelikler büyüklerin değer ölçüleriyle ters düşer. Çocuk büyüklerin değer sisteminden arkadaşlarınıninkine geçerken çelişkiler ve acılar yaşar. Bir yandan kendini arkadaşlarına beğendirmek isterken, öte yandan ana babasına duyduğu sevgiyle onları üzmemekten kaçınır. Sonra çocuk birdenbire bencilleşmeye başlar ve anne babanın hoşlanmayacağı bir tutuma girer. Hareketli, konuşkan, ve meraklıdır, her fırsatta tartışmayı sever. Davranışları birden değişir, geçimsiz, ters, inatçı kaba, alıngan ve çabuk kırılan biri olur.

“Ben ne yapıyorum ki?” sorusu, bu yaştaki çocuğun baş sorusudur. Davranışlarındaki bu değişimler, gelişme sürecindeki kişiliğinin yeniden biçimlenmesinin sonucudur, doğaldır. Çünkü çocuk toplumsal ilişkilerde ilk deneyimini yaşamaktadır yani kişiliğini oluşturmaya ve belirlemeye çalışmaktadır.

Ergenler günümüzde ebeveynlerden daha erken deneyime sahip olduklarından, erken yaşlarda bağımsız olma çabasına girebilmektedir. (Ramazan Varol, Bilge yayınları, İstanbul, Eylül 2003)

Ergenlerin “Ergenlik dönemine geçişle birlikte ailenizle ilişkilerinizde neler değişti?” Sorusuna Verdikleri Yanıtların Cinsiyetine ve Yaşanılan İle Göre Dağılımı(Ankara_Adana 2002)

	ergen cinsiyeti		Uygunlandığı				toplam			
			il							
	kız	erkek	Adana	Ankara	sayı	%	sayı	%		
Daha fazla güvenmeye başladılar.	157	54.5	143	57.7	174	62.8	126	48.6	300	56.0
Daha fazla serbestlik tanıdılar.	95	33.0	126	50.8	124	44.8	97	37.5	221	41.2
Daha fazla kısıtlamaya başladılar.	52	18.1	35	14.1	36	13.0	51	19.7	87	16.2
Sorunlar arttı-tartışma başladı.	97	33.7	71	28.6	88	31.8	80	30.9	168	31.3
Annemle aramıza mesafe girdi.	33	11.5	51	20.6	44	15.9	40	15.4	84	15.7
Babamla aramıza mesafe girdi.	48	16.7	46	18.5	50	18.1	44	17.0	94	17.5
Kararlarım saygı duymaya başladılar.	135	46.9	117	47.2	145	52.3	107	41.3	252	47.0
Ailemle birlikte zaman geçirmek zevk vermeye başladı.	90	31.3	79	31.9	85	30.7	84	32.4	169	31.5
Daha çok şey gizlemeye başladım.	112	38.9	91	36.7	102	36.8	101	39.0	203	37.9
Karşı cinsiyetle görüşmeme izin vermemeye başladılar.	40	13.9	25	10.1	39	14.1	26	10.0	65	12.1
Daha az güvenmeye başladılar.	26	9.0	27	10.9	25	9.0	28	10.8	53	9.9
Evdeki sorumluluklarım arttı.	137	47.6	113	45.6	145	52.3	105	40.5	250	46.6
Giyimime karışmaya başladılar.	60	20.8	25	10.1	44	15.9	41	15.8	85	15.9
Erkek kardeşimle iletişimim azaldı.	29	10.1	11	4.4	21	7.6	19	7.3	40	7.5
Kız kardeşimle iletişimim azaldı.	10	3.5	16	6.5	11	4.0	15	5.8	26	4.9
Daha ağır cezalar vermeye başladılar.	7	2.4	13	5.2	11	4.0	9	3.5	20	3.7
Anneme daha olumsuz davranıyorum.	59	20.5	42	16.9	46	16.6	55	21.2	101	18.8
Babama daha olumsuz davranıyorum.	47	16.3	35	14.1	34	12.3	48	18.5	82	15.3
Kardeşlerime daha olumsuz davranıyorum	33	11.5	27	10.9	27	9.7	33	12.7	60	11.2
Annem bana daha olumsuz davranıyor.	15	5.2	19	7.7	20	7.2	14	5.4	34	6.3
Babam daha olumsuz davranıyor.	17	5.9	28	11.3	25	9.0	20	7.7	45	8.4
Ailemle ilişkim hiç değişmedi.	49	17.0	60	24.2	63	22.7	46	17.8	109	20.3
TOPLAM	288	100.0	248	100.0	277	100.0	259	100.0	536	100.0

(Ergen ve Ruhsal Sorunları Durum Saptama Çalışması, Türkiye Bilimler Akademisi Raporları 2004, Ankara)

Ergen yanında ebeveynler içinde çocuklarının ergenlik dönemi oldukça hassas bir dönemdir. Her an patlamaya hazır bir bomba gibi ortalıkta gezinen. Neredeyse hiçbir şeyden memnun olmayan bir ergenle yaşamak zordur. Çocuklarının nasıl davranacağını kestiremeyen ebeveynler, onlara nasıl yaklaşacağını bilemeye-bilirler. İşte çocuğun aileden çok arkadaş çevresine yönelmesinin, arkadaşlarıyla vakit geçirmesinin daha cazip hale gelmesinin nedenlerinden biri de budur. Aileler özellikle

çocuklarının eğitim hayatlarının en kritik döneminde çocuklarının başarısızlığa düşmesinden kaygılanırlar.

“FARKLI BAKIŞ AÇILARINDAN ERGENLİK” adı altında yapılan başka bir araştırma (Ergenlik- Arzu EMEK, Popüler Psikiyatri, Mart-Nisan 2006)

ERGEN	
***Kimse beni anlamıyor! Bir akşam gece yarısına kadar dışarıda kalmam bile yasak.Bütün arkadaşlarımın anneleri babaları izin veriyor da benimkiler niye karşı çıkıyor.İzin alamadığım için onlarla gelmediğimi bilseler arkadaşlarım benim hakkımda ne düşünecekler kim bilir? Annemlerin beni arkadaşlarıma karşı çocuk gibi küçük düşürmeye ne hakkı var?	***Kızım bizim doğru dürüst tanımadığımız arkadaşlarıyla gece yarısına kadar dışarıda kalmak istiyor.Ama böyle bir şeye izin vermemiz mümkün değil. Kızımıza güveniyoruz ama etraf kötü.Ne zaman gelecek? Hem akşamları bir arada olur. Yapılacak bir şey varsa ailece yapılır.
***Ailemin giyimime karışması beni sinir ediyor. Artık kendi kıyafetlerimi kendi zevkime göre seçme hakkım olduğunu düşünüyorum.Bir tarz yaratmaya çalışıyorum kendime.Ama ailem nedense modadan hiç anlamıyor.	***Bu çocuk neden bu kadar zevksiz ve alakasız giyiniyor anlamıyorum. Orası burası yırtılmış bir kot nasıl moda olur? Üstü farklı renk, altı bambaşka. Giyimine hiç özen göstermiyor. Sanki ne bulduysa üstüne giymiş gibi.
***Şu aralar hayal kurmak çok hoşuma gidiyor. Derste, evde, otobüste, her yerde hayal kurabilirim. Akıldan bir çok düşünce geçiyor.Bazen bir iş yaparken bir bakıyorum düşüncelere dalmışım ve ne yaptığımı unutmuşum.Mesela kitap okurken hangi satırda olduğumu kaybetmişim.Özellikle derslerde çok sıkıldığım için hayal kurmak çok eğlenceli olmuyor.Böylece vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum.	***Çocuğun ders başarısı eskisine göre görülür şekilde düştü. Öğretmeni derslerde dikkatinin çok dağınık olduğunu ve çok dalgın görüldüğünü söylüyor. Evde de zaman zaman bana bazı işlerde yardım etmeni istiyorum.Ama bizimki sanki o işi yaparken orada bile değil.Sakarlığı da cabası.Dikkatsizliğinden ya her şeyi deviriyor ya da eşyalarını koyduğu yerleri unutuyor.
***Odam benim yaşam alanım. Zaten bütün gün okulda bunalıyorum.Eve gelip kendimi odama attığımda çok rahatlıyorum.Yatağa yatıp saatlerce müzik dinleyebilirim.Kendimle baş başa kalıyorum.Ama odama pat diye girilmesine sinir oluyorum.Ya yemeğe çağırırlar ya da biraz da bizimle otur yüzünü görelim derler.Ama anlatamıyorum.Ben odamda yalnız kalmaktan memnunum.	***Okuldan gelir kendisini odaya kapatıyor. Önce gel bir konuşalım, okulda neler yaptın, günün nasıl geçti, konuşalım diyorum. Yorgunum, biraz müzik dinleyeceğim diyor, odasına gidiveriyor.Akşama kadar da çıkıyor.Artık bizden uzaklaştı.

Ergenler geleceğin yetişkinleri olarak bir takım haklara sahiptirler.Sadece gençlerin evrimlerinden doğan gereksinimleri kabul etmek değil, kişi olarak toplumun üyesi olarak haklarını kabul etmek de söz konusudur.Ana babaların çoğu için, ergenin kişiliğini aileye bağımlılığıyla yani yetişkinin otoritesinin uygulandığı bir nesne olarak değil, toplumun tanıdığı uygarlık haklarından yararlanması gereken bir kişilik olarak tanımak hemen hemen olanaksızdır.Bu nedenle çocuklarının olgunlaşmasına bilinçdışı bir biçimde karşı koyan bir çok anne baba vardır. Gerçekten onlar için bu olgunlaşma çocuklarının yitirilmesi demektir.Eğer ergen aile ve toplum karşısındaki görevlerini farkedemezse onu bağımlılık altında tutmak daha kolay olacaktır.Böylece toplumla ilişkiye girmesine yasaklamaya çalışırlar.Ailenin dışındaki yaşam ergenin hoşlanmayacağı renklerle betimlenir.Böylece ergen bitkisel yaşamı bakımından yararlı fakat ruhsal ve toplumsal olgunlaşması yönünden yararlı bir bağımlılık atmosferine tutulmuş olur.Ergenin kişisel dilekleri,kendine özgü bir ideale,kişisel dostluklar kurmaya ya da sırlara sahip olma hakkı yoktur.Anne babalar böylece ergeni tüm fiziksel ve ruhsal yaşam alanlarına egemen olurlar,bu yüzden pek çok ergen kendine özgü bir yaşam alanından yoksun olduğunu hisseder ya da anne

babaların aşırı egemenliklerine karşı hastalıklı sığınma alanları yaratır.(Ergenlik Psikolojisi Derleyen:Dr. Bekir Onur Hacettepe-Taş Kitapçılık,ANKARA,Kasım 1987)

Bunun yanında diğer ebeveyn tutumları da vardır tabii...Sırayla bunlara göz atmak gerekirse...

AŞIRI HOŞGÖRÜLÜ ANNE BABA TUTUMU

Kuralları yoktur. Çocuklarda aşırı ya da şımarık davranışlar görülmeye başlar.Çocuk iyice ailenin merkezi durumuna yerleşmiştir.Her istedikleri yapılıır.Dengesizdirler.Nerede ne zaman ne yapacaklarına nasıl davranacaklarını bilemezler.Aile ortamında bu kadar rahat yaşayan ergen ev dışındaki hayatında ve akran çevresinde bocalanıp hayal kırıklığı ve sıkıntı yaşar.Hep kendilerinin istedikleri yapılısın istedikleri için arkadaş bulmakta zorlanırlar.(Anne Baba Olmanın Altın Kuralları, Necla Tuzcuoğlu, İstanbul 2005)

EŞİTLİKÇİ VE DEMOKRATİK ANNE BABA TUTUMU

Bu tutuma sahip anne babalar çocuklarını ayrı bir kişi olarak kabul edip onlara değer vermekte ve bağımsız bir kişilik geliştirmelerine teşvik etmektedir. Çocuğuna insan olarak saygı gösterir. Onun gelişimine has, özgün davranışlar göstereceğini bilir, gelişim basamaklarını izler, buna uygun davranırlar. Çocuk böyle bir ailede anne babanın desteğinden yoksun kalmayacağını bilir, sevgiyi yaptırım aracı olarak kullanmaz. Anne babasına arkadaşça yaklaşır, onlarla bir çok şey paylaşır, onlara değer verir ve bunu onlara hissettirirler. Bu şekilde yetiştirilmiş çocukların temel güven duyguları gelişmiş, fikirlerini serbestçe söyleyebilen, girişimci, sorumluluk alabilen,kendisine ve diğer insanlara saygılı, kendini geliştirmeye ve kendini gerçekleştirmeye, yaratıcı fikirler üretmeye istekli bireylerdir.(Ergenlik Psikolojisi, Prof Dr. Adnan Kulaksızoğlu,Remzi Kitabevi 8.Basım Ekim 2006)

AŞIRI KORUYUCU VE MÜDAHALECİ ANNE BABA

Çocuğun yakınında bulunan anne baba hatta büyükanne büyükbaba gibi yetişkinler çocuğun yapması gereken birçok şeyi çocuk üzülmesin, yorulmasın, zorlanmasın bu dönemde sıkıntılı kişiliğini geliştirmede yardıma ihtiyacı var diyerek kendileri yaparlar. Bu yüzden çocuk kendi yapabileceği şeyleri bile ailesine yaptırmaya başlar. Sürekli kendilerini koruyacak, kollayacak birini ararlar, özgüvenleri zayıf girişimci olmayan sorumluluk almaktan çekinen zayıf-silik kişilikler sergileyen birey olurlar.

Aşırı himayeci anne babalar çocuklarını kendilerinin bir uzantısı gibi görmekte ve onlarla duygusal yoksunluklarını gidermek istemektedirler. Bağımsız ve ayrı bir birey olma yolundaki çabaları ebeveyn tarafından engellenmektedir.

AŞIRI OTORİTER VE BASKICI ANNE-BABA TUTUMLARI

Bu tutumun temel niteliği ebeveynin çocuğa karşı gösterdiği baskıdır. Anne babalar çocuklarına kesin olarak hakim olduklarına inanırlar, onlar için anne babaya itaat esastır. Onların davranışlarını değerlendirmeye kontrol etmeye çalışır, onlara söz hakkı vermez; kararları hep onlar alırlar, uygulanan kuralların çoğu zaman mantıklı bir açıklaması yoktur ve kurallara uymayanlar da çoğu zaman cezalandırılır. Bu yüzden yanlış yapma korkusuyla devamlı tedirgin davranır, fiziksel cezalandırılması, öfkelerin bastırılması ergende pasif bir saldırganlık yaratır. Çocuk bu saldırganlıkla da kendinden güçsüz olarak gördüğü bireyleri uygulamaya başlar.

Aşırı otoriteli ve baskıcı ailelerde sevgi ve sevgiden kaynaklanan saygının yerini korku ve kızgınlık duygusu bırakmıştır. Bu şekilde yetiştirilen çocuklar kolay boyun eğen, korkak, otoriteye karşı çekinen, kendinden istenileni fazlasıyla yerine getiren, kendinden güçsüzlere karşı saldırgan, otoritenin baskısı kalktığında isyankar davranan, kural tanımayan bir kişilik geliştirirler. Çocuğun doğal öğrenme isteğinden gelen merak dürtüsü ve doğal hareketliliği bastırılır.

REDDEDİCİ ANNE BABA

İstenmemek, onay görmemek bir insanı derinden yaralar. Özellikle kişiliğini oluşturmaya çalışan ergen için büyük bir sorundur. Bu çocuklar genelde sevgiden mahrum kalırlar, bir şey yapmanın karşılığı mutlaka vardır, bir şeyler koşulludur bilinciyle yetiştirilirler genelde. Reddedilme duygusu yaşayan ergenler kendilerine karşı güvensiz olurlar, sahip oldukları şeyleri kaybetme korkusu yaşarlar ve kendilerine en yakın olan insanlara bile güvenememe onları tüm insanlardan soğutur, kimseye güvenleri yoktur.

ANNE BABALARIN DİKKAT ETMESİ GEREKEN KONULAR

- Stresle başa çıkma becerilerinizi geliştirin.
- Öfkenizi kontrol edebilin.
- Çocuğunuzla birlikte geçireceğiniz özel bir zamanınız olsun.
- Yaptıklarını pekiştirin, sözlü olumlu geri bildirim verin.
- Davranışlarına karşı ilgili olun.
- Sağlıklı iletişim gerçekleştirmeye çalışın.
- Onları destekleyin. (Ergenin ailesine her zaman ihtiyacı vardır. Genç anne babasını haklı olarak kınasa bile onarsız yapamaz.)
- Ergenin ilgi alanlarını geliştirmesine yardımcı olun.
- Arkadaş gruplarını oluştururken onun yanında olun.
- Çocuğunuza “ben” mesajları vermeyin.

-Gerektiğinde toplantılar yapıp, onlara da söz hakkı verin.

-Onun düşüncelerine önem verin ve dinlemesini öğrenin.

-Anne ve baba ergene öncelikle inanmalı ve güvenmelidir.Çocuğuna güvenmeyen ve adeta ona potansiyel suçlu gibi görerek dedektiflik yapan anne ve babalar çocuklarıyla sağlıklı ve sevecen bir ilişkiyi bir türlü kuramazlar.

-Ergenin kendi sorumluluğunu almasına yardımcı olun.Sürekli onu koruyarak ve tüm tehlikelere karşı kalkan görevi görerek hayata karşı sorumluluğunu gerçekleştiremez.

-Kendi hayatını yönetmesi ve sorunlarla baş edip çözüm üretmesi konusunda canlı bir model olun.Yanlışın nerede olduğunu ve genci nelerin beklediğini somut olaylar üzerinde ergenle konuşun.

-Ergene karşı açık olun, istek ve beklentilerinizi açıkça ifade edin.Yıldırma, korkutma ve sildirme yoluyla ergenin davranışlarını kontrol altına alaya çalışın.Bu ergenin sizden sizden gizlice bir şeyler yapmaya teşvik edecek ve aranızdaki güveni tamamen ortadan kaldıracaktır.

-Sizinle çok rahat iletişime girebilmesi ve her şeyini size rahatça anlatabilmesi için ergeni yüreklendirin. “Aman annem babam duymasın.” düşüncesini yerleştirecek tutumlardan uzak durun.Ergenin gizleme gereği duyabileceği davranışların giderek artması, sizinle iletişimde ve size karşı olan güveninde ciddi sorunlar olduğu anlamına gelir.

-Ergenin davranışlarında gördüğünüz yanlışlıkların büyük boyutlara ulaşmasını beklemeyin.Bir şeylerin kötüye gittiğini düşünüyorsanız, müdahale etmekte geç kalmamalısınız.

-Ergenlik döneminin en büyük sorunlarından biri olan alkol, sigara, uyuşturucu bağımlılığı konusunda duyarlı olmalısınız.

Bu maddeleri daha da arttırmak mümkündür.

MUTLU AİLE SÖZLEŞMESİ

“Hayat aynasına yansıyan birçok görüntü vardır. Ama bunların hiçbiri kalıcı değildir. Önemli olan, bu yansımaların bir gün kaybolacağını bilmektir.” Tarık Bey okuduğu bu satırlara hayran kalmıştı. Edebiyatı çok seven liseye giden bir oğlu vardı. Bunları o yazmıştı. Fakat Tarık Bey ve oğlunun arası pek iyi sayılmazdı. Tarık Bey işleri sebebiyle ailesine çok az vakit ayırıyordu. Dur durak bilmeyen yurtiçi ve yurtdışı seyahatleri, düzenlenen yemekler gibi birçok aktivite yüzünden ailesini ihmal ediyordu. İşinde sağladığı başarıyı ailesinde sağlayamamıştı maalesef. Bir tane çocuğu ve dünyalar tatlısı bir hanımı vardı.

Oğlunun yazdığı bu satırları okuduktan sonra beyninde bir sürü şimşek çakmıştı. Buna bir çare bulmalıyım mutlaka, diye düşünmeye başladı. Aslında plan ve programlarının içine aile aktiviteleri başlığını eklemişti. Fakat her seferinde o

aktiviteleri ertelemenin veya iptal etmenin bir yolunu bulmuştu. Çünkü her seferinde işlerini ön plana almıştı. Bu sıralar ise durum çok ciddiye. Ailedeki huzursuzluk üst düzeye ulaşmıştı artık.

Buna bir çare bulmak ise Tarık beyin elindeydi. Tarık Bey oturduğu yerden bu durumu saatlerce düşündü. İş ve aile hayatını dengede tutması gerekiyordu. Ve kendisiyle yaptığı iç hesaplaşma sonucu bir karara vardı. Tarık bey sözüne sadık bir kişi olarak kendisiyle sözleşme imzalamaya karar verdi. Böylece bu sözleşmeyle aile hayatını da iş hayatı kadar değerli görmeyi başaracağına inanıyordu. Hemen bir kağıt kalem alarak

sözleşmenin maddelerini yazmaya başladı:

1. Çocuğuma günün belli saatlerinde vakit ayıracağım. Onunla birlikte sinemaya gidecek, birlikte top oynayacağım.
2. Eşime karşı daha sevgi dolu olacağım. Her fırsatta onu çok sevdiğimi ona belli edeceğim.
3. Haftanın bir günü ailecek toplanıp birbirimizi dinleyeceğiz.
4. Haftada en fazla iki iş yemeğine katılacağım.
5. Ailemle birlikte geçireceğim zamana, iş arkadaşlarıyla birlikte geçirilecek zamana göre öncelik tanıyacağım.
6. Çevremde olup bitenlere ilgisiz kalmayacağım.
7. Akrabalarımınla bağlantıyı kesmeyeceğim. Bir telefonla dahi olsa onları aramayı ihmal etmeyeceğim.
8. Oğlumun eğitimde aktif bir rol oynayacağım.

Tarık Bey daha bir çok maddenin sıralanmış olduğu bu sözleşmeyi kabul etmişti. İş sadece imzaya kalmıştı. Sözleşmenin altına iki tane imza attı. Bu imzalar, Tarık beyin benliğindeki iki farklı kişiliği imzalarıydı. Ne de olsa insan birçok parçadan oluşmuş bir bütündür. Ve insanın içinde birçok oyuncu vardır. Tarık Bey de o birçok oyuncudan ikisine imza attırmıştı. Tarık Bey çok gizli olan bu sözleşmeye uyacağına kendi kendine söz verdi.

İş hayatında yaptığı sözleşmelere alışık olan Tarık Bey bu sözleşmeye de rahatlıkla uydu. Ailesiyle çok daha fazla vakit geçiriyordu. Çoğu zaman birlikte vakit geçiriyorlar, birbirlerini dinliyor ve destek oluyorlardı. Mutlu bir aile hayatı iş yaşamını etkilemişti. Tarık Bey işine dört ele sarılıyordu. Ailesinin mutlu olması onun da işinde başarılı olmasını sağlamıştı. Oğluyla geçirdiği vakitlerden büyük zevk alıyordu. Onunla top oynuyor, ders çalışıyor ve kompozisyon yazma yarışına bile giriyordu. Daha düne kadar akrabalarıyla arası açık olan Tarık Bey, akrabalarının hepsiyle yeni bir köprü kurmuştu. Muhteşem bir aile tablosu çizmeyi başarmıştı.

En Güzel Düşün Hediyesi

Aradan yıllar geçmesine rağmen Tarık Bey sözleşmeyi hiç bozmadı. Çünkü zar zor inşa etmiş olduğu bu mutluluk binasını yıkmak istemiyordu. Hatta her geçen gün bu sözleşmeye yeni maddeler ekliyordu. Fakat Tarık beyin kendisiyle yaptığı bu sözleşmeden kimsenin haberi yoktu.

Aradan yıllar geçti, Tarık beyin oğlu büyümüşü. Ve evlilik hazırlıkları yapıyordu. Oğlu da Tarık bey gibi yoğun bir iş hayatı içindeydi. Oğlunun bu yoğun tempo içinde boğulmasını istemiyordu. Bunun için gerekli hazırlıkları yapmıştı bile. Ortada yılların birikiminin verdiği bir tecrübe vardı. Bu tecrübeyi oğluyla paylaşacaktı. Ve düşün günün oğluna en güzel hediyesi babası vermişti.

Tarık beyin oğlu o hediyesi aldıktan sonra babasının bu mutlu aileyi nasıl uzun yıllar ayakta tuttuğunu şimdi daha iyi anlamıştı. Tarık beyin hediyesi Ailede Mutluluk Sözleşmesi adında küçük bir kitapçığı.

Kaynakça

- Ergen ve Gelişimi Yetişkinliğe İlk Adım, Z. Fulya TEMEL- Ayşe B. AKSOY, Nobel Yayınları, 1.basım, Kasım 2005
- Ergen ve Ruhsal Sorunları Durum Saptama Çalışması Türkiye Bilimler Akademisi Raporları, Ankara, 2004
- Ergenlik Çağında Gelişmeyi Etkileyen Güçler, Dr.Halide YAVUZ, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 1974
- Ergenlik Psikolojisi. Derleyen:Dr.Bekir ONUR, Hacettepe- Taş Kitapçılık, Ankara, Kasım 1987
- Ergenlik Psikolojisi, Prof. Dr. Adnan KULAKSIZOĞLU, Remzi Kitapevi, İstanbul, 8.basım: Ekim 2006
- Anne Baba Olmanın Altın Kuralları, Necla TUZCUOĞLU, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul 2005
- Çocuk ve Ergen Psikolojisi, Betül AYDIN, Atlas Yayın Dağıtım, İstanbul, Ocak 2005
- Ergen Babası Olmak mı Daha Zor? Ergen Olmak mı? , Doç.Dr.Mücahit ÖZTÜRK, Popüler Psikiyatri, Mart-Nisan 2006
- Bir Kriz Dönemi Olarak Ergenlik, Arzu ELEMEK, Popüler Psikiyatri, Mart-Nisan 2006
- Mutlu Aile Sözleşmesi, Hakan BİROL, Genç Gelişim, Mayıs 2006